

Η

ΑΡΧΗ ΕΞΕΤΑΣΗΣ ΠΡΟΔΙΚΑΣΤΙΚΩΝ ΠΡΟΣΦΥΓΩΝ

6^ο ΚΛΙΜΑΚΙΟ

Συνήλθε στην έδρα της στις 16 Ιουλίου 2021 με την εξής σύνθεση:
Ειρήνη Αφοκάρδου Πρόεδρος, Γερασιμούλα-Μαρία Δρακονταειδή,
Εισηγήτρια και Μαργαρίτα Κανάβα Μέλη.

Για να εξετάσει την από 14.06.2021 Προδικαστική Προσφυγή, με Γενικό Αριθμό Κατάθεσης (ΓΑΚ) Αρχή Εξέτασης Προδικαστικών Προσφυγών (ΑΕΠΠ) 1213/15.06.2021 του προσφεύγοντος οικονομικού φορέα με την επωνυμία «...» και το διακριτικό τίτλο «...» (εφεξής ο «προσφεύγων»), που εδρεύει στην ..., οδός ...αρ. ..., όπως εκπροσωπείται νόμιμα και

Κατά του Υπουργείου ...(εφεξής η «αναθέτουσα αρχή»), όπως εκπροσωπείται νόμιμα και κατά της με αριθμ. πρωτ. 1510/148507/4.06.2021 απόφασης του υπηρεσιακού Γραμματέα περί έγκρισης των από 28.01.2021 και 21.05.2021 Πρακτικών της Επιτροπής Διαγωνισμού αναφορικά με τον έλεγχο των δικαιολογητικών συμμετοχής, τεχνικών και οικονομικών προσφορών του διαγωνισμού και ανακήρυξης προσωρινού αναδόχου (εφεξής η προσβαλλόμενη) και

Κατά του παρεμβαίνοντος οικονομικού φορέα με την επωνυμία ... με Δ.Τ. “...”, (εφεξής «ο παρεμβαίνων»), που εδρεύει στην ..., οδός ... αρ. ..., όπως νόμιμα εκπροσωπείται.

Με την προδικαστική προσφυγή του ο προσφεύγων αιτείται να ακυρωθεί η προσβαλλόμενη απόφαση κατά το σκέλος αυτής με το οποίο γίνεται δεκτή η προσφορά του παρεμβαίνοντος οικονομικού φορέα.

Με την παρέμβασή του ο παρεμβαίνων αιτείται την απόρριψη της προσφυγής και τη διατήρηση ισχύος της προσβαλλομένης.

Η συζήτηση άρχισε, αφού άκουσε την Εισηγήτρια
Αφού μελέτησε τα σχετικά έγγραφα

Σκέφτηκε κατά το Νόμο

1. Επειδή, για την άσκηση της προσφυγής έχει καταβληθεί παράβολο κατά το άρθρο 363 παρ.1 και 2 του Ν. 4412/2016 και άρθρο 5 παρ.1 και 2 του Π.Δ. 39/2017, συνολικού ποσού 908 ευρώ (βλ. ηλεκτρονικό παράβολο με κωδικό ..., την από 14.06.2021 πληρωμή στην Εθνική Τράπεζα της Ελλάδος και την εκτύπωση από την σελίδα της Γενικής Γραμματείας Πληροφοριακών Συστημάτων του Υπουργείου Οικονομικών περί αυτόματης δέσμευσης) το οποίο και υπολογίζεται με βάση την προϋπολογιζόμενη δαπάνη της σύμβασης σχετικά με την οποία ασκείται η προδικαστική προσφυγή, ήτοι 181.451,61 ευρώ μη συμπεριλαμβανομένου ΦΠΑ και δικαιώματος προαίρεσης.

2. Επειδή η αναθέτουσα αρχή με τη με αριθμ. πρωτ. 3548/ΧΔ/2020 Διακήρυξη προκήρυξε δημόσιο ανοικτό ηλεκτρονικό διαγωνισμό άνω των ορίων με αντικείμενο «Υπηρεσίες Καθαρισμού», με κριτήριο κατακύρωσης της πλέον συμφέρουσας από οικονομική άποψη προσφοράς βάσει της τιμής, συνολικής αξίας 450.000,00 ευρώ συμπεριλαμβανομένου ΦΠΑ και δικαιώματος προαίρεσης.

3. Επειδή η προκήρυξη της ως άνω σύμβασης απεστάλη με ηλεκτρονικά μέσα για δημοσίευση στις 17.12.2020 στην Υπηρεσία Εκδόσεων της Ευρωπαϊκής Ένωσης, το δε πλήρες κείμενο της διακήρυξης καταχωρήθηκε στο Κεντρικό Μητρώο Δημοσίων Συμβάσεων στις 23.12.2020 με ΑΔΑΜ ..., καθώς και στη διαδικτυακή πύλη του ΕΣΗΔΗΣ, όπου έλαβε αύξοντα αριθμό ...

4. Επειδή, ο επίδικος διαγωνισμός που προκήρυξε η αναθέτουσα αρχή ενόψει του αντικειμένου του, της προϋπολογισθείσας αξίας της σύμβασης και του χρόνου εκκίνησης της διαδικασίας ανάθεσης εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής του Βιβλίου IV του Ν. 4412/2016.

5. Επειδή η υπό εξέταση προδικαστική προσφυγή: α) έχει ασκηθεί εμπρόθεσμα καθόσον κατατέθηκε στις 14.06.2021 στον ηλεκτρονικό τόπο του διαγωνισμού, λαμβανομένου υπ' όψιν ότι η προσβαλλόμενη απόφαση κοινοποιήθηκε στους συμμετέχοντες μέσω της «επικοινωνίας» του ΕΣΗΔΗΣ στις 4.06.2021, β) ασκήθηκε με τη χρήση του τυποποιημένου εντύπου του

Αριθμός απόφασης: 1244/2021

Παραρτήματος Ι του ΠΔ 39/2017 και γ) κοινοποιήθηκε στην ΑΕΠΠ από τον πρώτο προσφεύγοντα αυθημερόν με μήνυμα ηλεκτρονικού ταχυδρομείου, σύμφωνα με τα οριζόμενα στην παρ. 1 του άρθρου 361 και τις παρ. 1 και 2 του άρθρου 362 του Ν. 4412/2016 και την παρ. 1 εδ. α) του άρθρου 4, και την παρ. 2 του άρθ. 8 του ΠΔ 39/2017.

6. Επειδή στις 18.06.2021 η αναθέτουσα αρχή προέβη σε κοινοποίηση της υπό εξέταση προσφυγής στους έτερους συμμετέχοντες στη διαγωνιστική διαδικασία, δια μέσω της «επικοινωνίας» του ηλεκτρονικού τόπου του διαγωνισμού σύμφωνα με το άρθρο 9 παρ. 1 α του ΠΔ 39/2017.

7. Επειδή με την υπ' αριθμ. 1526/2021 Πράξη του αναπληρωτή Προέδρου του 6^{ου} Κλιμακίου, ορίσθηκε Εισηγητής και ημερομηνία συζήτησης για την προσφυγή αντιστοίχως και κλήθηκε η αναθέτουσα αρχή να υποβάλει τις απόψεις της επί της προσφυγής.

8. Επειδή η αναθέτουσα αρχή απέστειλε στην ΑΕΠΠ μέσω μηνύματος ηλεκτρονικού ταχυδρομείου τις αριθ. πρωτ.: 1670/161967/18-06-2021 απόψεις της επί της υπό κρίση προδικαστικής προσφυγής, τις οποίες αυθημερόν απέστειλε και στους συμμετέχοντες στο διαγωνισμό μέσω της λειτουργικότητας «επικοινωνία» του ΕΣΗΔΗΣ.

9. Επειδή, ο παρεμβαίνων άσκησε την με ΓΑΚ (ΑΕΠΠ) 4056/2021 παρέμβασή του ενώπιον της ΑΕΠΠ νομίμως κι εμπροθέσμως στις 24-06-2021, ήτοι εντός δεκαημέρου από την κοινοποίηση σε αυτόν της ασκηθείσας προσφυγής. Η δε παρέμβαση ασκείται με έννομο συμφέρον από παρεμβαίνοντα, ο οποίος έχει ήδη ορισθεί προσωρινός ανάδοχος του διαγωνισμού και τα έννομα συμφέροντά του θίγονται από την τυχόν ευδοκίμηση της προσφυγής.

10. Επειδή, σε συνέχεια των ανωτέρω, νομίμως η προσφυγή εισάγεται ενώπιον του 6^{ου} Κλιμακίου της ΑΕΠΠ σύμφωνα με τις διατάξεις των άρθρων 346, 360, και 366 του ν. 4412/2016 και των άρθρων 3 και 15 του Π.Δ/τος 39/2017.

11. Επειδή στον εν θέματι διαγωνισμό συμμετείχαν δεκαπέντε οικονομικοί φορείς, μεταξύ των οποίων ο προσφεύγων και ο παρεμβαίνων. Σύμφωνα με το από 28.01.2021 Πρακτικό, η Επιτροπή Διαγωνισμού εισηγήθηκε την αποδοχή των δικαιολογητικών συμμετοχής και τεχνικών

Αριθμός απόφασης: 1244/2021

προσφορών. Κατόπιν δε αποσφράγισης των οικονομικών προσφορών, η Επιτροπή Διαγωνισμού με το από 21.05.2021 Πρακτικό εισηγήθηκε, μεταξύ άλλων, την ανακήρυξη του οικονομικού φορέα «...» ως προσωρινού αναδόχου, ενώ ο προσφεύγων οικονομικός φορέας κατατάχτηκε δεύτερος σε σειρά μειοδοσίας. Με την προσβαλλόμενη απόφαση εγκρίθηκαν τα ως άνω Πρακτικά.

12. Επειδή ο προσφεύγων, ως προσφέρων του υπό κρίση διαγωνισμού θεμελιώνει πρόδηλο έννομο συμφέρον για την άσκηση προδικαστικής προσφυγής κατά της επίμαχης απόφασης, ως προς το μέρος που αφορά στην αποδοχή της προσφοράς του παρεμβαίνοντος ερειδόμενο στη ζημία του από τυχόν παράνομη συμμετοχή του στον διαγωνισμό και στο επιδιωκόμενο όφελος από την απόρριψη της προσφοράς του (βλ. ΕΑ ΣΤΕ 1216/2006, πρβλ ΕΑ ΣΤΕ 512/2002, 517/2001), επιδιώκοντας ευλόγως να του ανατεθεί η συγκεκριμένη σύμβαση.

13. Επειδή, ο προσφεύγων ισχυρίζεται ότι: «1^{ος} λόγος της προσφυγής[...] Η εταιρεία ... δηλώνει με την υποβολή της οικονομικής της προσφοράς, μεταξύ άλλων, ότι το κόστος των απορρυπαντικών και απολυμαντικών προϊόντων της, τα οποία θα χρησιμοποιήσει για την υπό δημοπράτηση σύμβαση, κατά το υπόδειγμα της Οικονομικής της Προσφοράς με βάση τον Πίνακα 2 της Διακήρυξης, ότι ανέρχεται στο ποσό των ευρώ 34,05 ευρώ μηνιαίως. Παραθέτουμε κατωτέρω τον σχετικό Πίνακα, όπου αναγράφεται το ποσό αυτό: [...] Ο δε πίνακας με τα προϊόντα καθαρισμού (απορρυπαντικά) και τα απολυμαντικά, που παραθέτει η εταιρεία στην σελ.1 του αρχείου της : «ΚΑΘΑΡΙΣΤΙΚΑ - ΑΠΟΛΥΜΑΝΤΙΚΑ_signed» και ισχυρίζεται ότι θα κάνει χρήση στην υπό δημοπράτηση σύμβαση, έχει ως εξής: [...] Δυνάμει έρευνας αγοράς που διενήργησε η εταιρεία μας για τα ως άνω συγκεκριμένα προϊόντα που θα χρησιμοποιήσει η εταιρεία ..., προκύπτει ο κατωτέρω πίνακας σε αντιστοιχία με τις τιμές των προϊόντων κατά μονάδα μέτρησης (λίτρα), κατ' είδος και αναγράφεται και η τιμή μονάδος, όπως προκύπτει εκ των επίσημων ιστοσελίδων των συγκεκριμένων προμηθευτών, ως εξής: [...] /Α ΠΡΟΤΕΙΝΟΜΕΝΟ ΠΡΟΪΟΝ - ΟΝΟΜΑΣΙΑ ΠΡΟΪΟΝΤΟΣ ΜΟΝ.ΜΕΤΡΗΣ ΗΣ ΤΙΜΗ ΜΟΝΑΔΟΣ 1 G235 Unibuz lit 6,70 € 2 G 460 Bucalex lit 4,82 € 3 T464 Bucasan® Trendy lit 3,87 € 4 Quimxel BIOXEL lit

Αριθμός απόφασης: 1244/2021

5,56 € 5 HOLCHEM Antibakt Universal TMX 710 ML 4,50 € 6 Daily's Damochem Clean Comando TMX 750 ML 3,54 € 7 G 522 Profiglass lit 3,03 € 8 G240 Buz Soap lit 3,85 € 9 G 467 Bucazid lit 3,77 € 10 G 461 Buz® Contracalc lit 5,16 € 11 G481 Blitz Citro lit 3,20 € 12 Χλωρίνη klinex clas. Lemon lit 1,53 € 13 G 507 Buz Metasoft TMX 500 ML 7,22 € 14 Buz® Finesse G 542 TMX 300 ML 7,81 € 15 ROLCO TMX 0,58 € 16 ΟΙΚΟ CARE lit

ΣΥΝΟΛΟ : 65,15 € Η εταιρεία μας επίσης προσκομίζει ενώπιόν Σας μετ' επικλήσεως εκτυπωμένες τις σελίδες των ιστοσελίδων των προμηθευτών των συγκεκριμένων προϊόντων (ένα προς ένα), που αναγράφονται στον ανωτέρω πίνακα και στο ηλεκτρονικό αρχείο ΚΑΘΑΡΙΣΤΙΚΑ - ΑΠΟΛΥΜΑΝΤΙΚΑ_signed της εταιρείας ... (σχετ. 1 – 16). Εκ του ανωτέρω πίνακα προκύπτει ότι για όλα αυτά τα προϊόντα κατά την αγορά μάλιστα της μικρότερης δυνατής συσκευασίας του, πλην του τελευταίου υλικού Νο 16 , που δεν κατορθώσαμε να βρούμε τιμή , έστω και χωρίς το τελευταίο προϊόν, το συνολικό κόστος ανέρχεται στο ποσό των 65,15€ ευρώ μηνιαίως. Ακόμη δε κι αν ήθελε κριθεί ότι στις τιμές που αναγράφονται ανασυρόμενες από τις επίσημες ιστοσελίδες των προμηθευτών λάβει χώρα η μέγιστη δυνατή έκπτωση λόγω μεγάλου όγκου παραγγελιών, έστω και 30%, το ποσό που προκύπτει είναι 45,60€ (65,15 – 30%), το οποίο υπολείπεται του ποσού 34,05€, που αναγράφει στην προσφορά της η εταιρεία .... Σημειωτέον δε ότι τα συνολικά τετραγωνικά του έργου κατά τα οριζόμενα στη σελίδα 41 της Διακήρυξης και το Παράρτημα Ι αυτής ανέρχονται σε 25.506 και τα άτομα που θα εργαστούν ανέρχονται σε πλήθος 22: Με άλλα λόγια, προκύπτει ότι η εταιρεία ... ισχυρίζεται ότι το κόστος των απορρυπαντικών και των απολυμαντικών που θα χρησιμοποιήσει ανέρχεται στο ποσό των 34,05€ μηνιαίως και τα οποία (αναλώσιμα) θα χρησιμοποιούνται από 22 άτομα (που δηλώνει και στην προσφορά της), επομένως θα αναλογεί το ποσό των 1,55€ μηνιαίως (!!) ανά άτομο, το κάθε άτομο δηλαδή θα πρέπει να καταναλώνει απορρυπαντικά και απολυμαντικά υλικά και αξίας 1,55€ τον μήνα! Η προσφορά λοιπόν της εταιρείας ... είναι καθόλα παράνομη και απαράδεκτη, καθώς παραβιάζεται ευθέως η διάταξη της διακήρυξης που κάνει λόγο για «εύλογο» κόστος αναλωσίμων προϊόντων, ώστε να καλύπτονται στοιχειωδώς οι λειτουργικές ανάγκες εκτέλεσης της υπό σύναψη σύμβασης και να μην

Αριθμός απόφασης: 1244/2021

καθίσταται αυτή ζημιογόνος. 2ος λόγος της προσφυγής – μη συμπερίληψη στην οικονομική προσφορά της εργοδοτικής εισφοράς ...[...]. Στο οικονομικό της υπόδειγμα η εταιρεία ... και ειδικότερα στο κελί που αναφέρονται οι κρατήσεις, αναφέρει χαρακτηριστικά ότι «..όλοι οι εργαζόμενοι που πρόκειται να απασχοληθούν στο έργο, είναι ήδη εργαζόμενοι μερικής απασχόλησης (μίας η δύο ωρών) της εταιρείας, συνεπώς η εργοδοτική εισφορά στον ...έχει απολογηθεί σε προγενέστερα έργα μας». Με βάση τα ανωτέρω, η εταιρεία ... συνομολογεί ότι δεν συμπεριέλαβε στην Οικονομική της προσφορά τη σχετική εργοδοτική εισφορά, υπέρ του Ειδικού Λογαριασμού Παιδικών Κατασκηνώσεων για 12 μήνες, ισχυριζόμενη ότι δήθεν είχε απολογηθεί η εν λόγω εισφορά για τους εργαζόμενους που θα χρησιμοποιήσει σε προγενέστερα έργα, καθώς τους απασχολεί ήδη. Το γεγονός αυτό όμως, πέρα από το ζήτημα της παραβίασης της αρχής της ίσης μεταχείρισης και της ισότητας, που διέπει τους δημόσιους διαγωνισμούς, κατά τις οποίες οι διαγωνιζόμενοι επιβάλλεται να συμμετέχουν επί ίσοις όροις, σημαίνει ότι η παράλειψη αυτή του υπολογισμού της εργοδοτικής εισφοράς υπέρ του Ειδικού Λογαριασμού Παιδικών Κατασκηνώσεων στην Οικονομική προσφορά δεν δύναται να διορθωθεί ούτε εκ των υστέρων, στο πλαίσιο αναζήτησης διευκρινίσεων από τον αναθέτοντα φορέα, διότι η προσφέρουσα επιχείρηση δεν παρέλειψε απλώς να αναφέρει τη σχετική εισφορά, αλλά – όπως συνομολογεί και η ίδια – παρέλειψε να την υπολογίσει και, κατά συνέπεια, μία τέτοια διόρθωση θα συνιστούσε ουσιώδη αλλοίωση της Οικονομικής προσφοράς της (οράτε ΑΕΠΠ 614/2018). Επομένως, θα πρέπει και για το λόγο αυτό να αποκλειστεί η εν λόγω εταιρεία από τη συνέχιση της υπό κρίση διαγνωστική διαδικασία, καθώς παραβιάζονται όλοι οι ανωτέρω αναφερόμενοι όροι, ενώ σε καμία περίπτωση δεν δύναται πλέον να διορθωθεί[...].

14. Επειδή, η αναθέτουσα αρχή με τις απόψεις της ισχυρίζεται τα ακόλουθα: «Επί της προρρηθείσας Προδικαστικής Προσφυγής (ΠΠ) και των όσων εκτενώς μνημονεύονται σε αυτή, η Υπηρεσία μας κρίνει (ως Αναθέτουσα Αρχή της προκείμενης διαγωνιστικής διαδικασίας) πως η αναλυτικώς αποτυπωθείσα επιχειρηματολογία στο προοίμιο της στο θέμα του παρόντος εγγράφου μνησθείσας αποφάσεως [αριθ. 1510/148507/04-06-2021 (ΑΔΑ: ...)], κατά της οποίας στρέφεται η υπόψη ΠΠ, αναλύει ενδελεχώς τις

Αριθμός απόφασης: 1244/2021

ενέργειές της, σύμφωνα με το κανονιστικό πλαίσιο υπ' αριθ. 3548/ΧΔ/2020 (ΑΔΑΜ ...) Διακήρυξης και ως εκ τούτου, εμμένει στις ήδη εκτεθείσες, με την εν λόγω απόφαση, απόψεις της και αιτείται την απόρριψη της κρινόμενης Προδικαστικής Προσφυγής καθώς και του αιτήματος χορήγησης αναστολής εκτέλεσης –προσωρινών μέτρων[...] Σε κάθε περίπτωση, είμαστε στη διάθεσή Σας για κάθε πιθανή διευκρίνιση ή πρόσθετη πληροφορία που θα κριθεί, εκ μέρους της Αρχής, απαραίτητη.

15. Επειδή, ο παρεμβαίνων ισχυρίζεται τα ακόλουθα: «Επί των λόγων ακύρωσης που προβάλλει η 2η Προσφεύγουσα «...» και το διακριτικό τίτλο «...», επαγόμεθα τα κάτωθι.

Η οικονομική προσφορά μας τυγχάνει απολύτως νόμιμη και επαρκώς τεκμηριωμένη ως προκύπτει και από το από 23.4.2021 έγγραφο Διευκρινίσεων το οποίο αποστείλαμε προς την αναθέτουσα Αρχή, μετά συνημμένων εγγράφων που απεδείκνυαν πλήρως τους ισχυρισμούς μας και το βάσιμο και αληθές της οικονομικής μας προσφοράς. Τα ίδια έγγραφα σας επισυνάπτουμε και με την παρούσα παρέμβαση.

Η εταιρεία μας πλήρως οργανωμένη, διαθέτει αποθήκη 2 επιπέδων, συνολικού εμβαδού περί τα 800 περίπου τμ. (Σχετ. 1) στην περιοχή των ..., οδός ... αρ. ... Εργαλεία (όπως κοντάρια για σκούπες, σφουγγαρίστρες, παρκετέζες, βάσεις για παρκετέζες και σφουγγαρίστρες, καρότσια σφουγγαρίσματος διπλά και μονά κλπ.), μηχανήματα (όπως ηλεκτρικές σκούπες απορρόφησης σκόνης, ηλεκτρικές σκούπες απορρόφησης σκόνης και νερού 2000 watt, πιεστικά μηχανήματα ζεστού και κρύου νερού, ατμοκαθαριστές, περιστροφικές μηχανές πλύσεως δαπέδου, σάρωθρα εξωτερικών χώρων, πλυστικά μπαταριοφόρα και ηλεκτροκίνητα μηχανήματα δαπέδων κ.α.) και βοηθητικό εξοπλισμό (σκάλες, μπαλαντέζες, σκαλωσιές για ύψος έως 10 μέτρα κλπ.) διαθέτουμε σε μεγάλη επάρκεια στην αποθήκη μας. Ως εκ τούτου, αλλά και λόγω του μεγάλου εύρους των πελατών της εταιρείας μας, υπάρχει η δυνατότητα να προμηθευόμαστε και να αποθηκεύουμε απορρυπαντικά – σακούλες – υλικά – εργαλεία σε μεγάλες ποσότητες και να τα διαπραγματευόμαστε σε εξαιρετικά χαμηλές τιμές, με προϊόντα μεγάλης διάλυσης, χωρίς να αλλοιώνεται η δράση των καθαριστικών και των αναλωσίμων.

Αριθμός απόφασης: 1244/2021

Η διανομή των υλικών καθαριότητας – αναλωσίμων γίνεται με δικά μας μέσα – φορτηγά, βάσει χρονοδιαγράμματος παράδοσης προϊόντων ανά περιοχή και ανά κτίριο.

Επίσης, η εταιρεία μας διαθέτει ειδικό τμήμα με πλυντήρια και στεγνωτήρια, τα οποία χρησιμοποιούνται για τα ακόλουθα προϊόντα, τα οποία λόγω του υλικού τους, διαθέτουν το πλεονέκτημα ότι είναι επαναχρησιμοποιούμενα:

– Microfiber (δυνατότητα 1000 πλύσεων) – καθρεφτών – γυάλινων (δυνατότητα 1000 πλύσεων) – dust mop διαφόρων μεγεθών με μικροφίμπρα (δυνατότητα 1000 πλύσεων)

Η ανωτέρω υποδομή μας δίνει τη δυνατότητα να έχουμε σε όλα τα προαναφερόμενα προϊόντα μηδενικό κόστος.

Ακολουθώντας σας παραθέτουμε στοιχεία και διευκρινίσεις όπως μας ζητήσατε, που αφορούν στην τεκμηρίωση της ορθότητας υπολογισμού των τιμών μας, σύμφωνα με την υπ. αριθμ. 3548/ΧΔ/2020 Διακήρυξη.

Σύμφωνα με τον «Πίνακα 2 – Ανάλυσης Οικονομικής Προσφοράς» της εταιρείας μας:

B) Απορρυπαντικά – απολυμαντικά – υλικά καθαριότητας

Όσον αφορά στο ποσό του κόστους των απορρυπαντικών – απολυμαντικών – υλικών καθαριότητας που έχουμε υπολογίσει στην οικονομική προσφορά μας, το οποίο ανέρχεται στο ποσό των 34,05 € μηνιαίως, ήτοι 408,60 € ετησίως, σημειώνουμε τα εξής τα οποία αποδεικνύονται και από τα προσκομιζόμενα έγγραφα:

Για τον καθαρισμό όλων των επιφανειών των κτιρίων, γραφεία, ντουλάπες, τοίχους, δάπεδα, τουαλέτες κλπ. θα χρησιμοποιηθεί το βιοκτόνο – αντιβακτηριακό – καθαριστικό γενικού καθαρισμού Clean Commando της DamoChem (A.Z. DAILY'S CLEANING PRODUCTS LTD.). Είναι αρωματικό καθαριστικό και ταυτόχρονα καταπολεμά κορονοϊούς (συμπ. SARS-Cov), HIV, HBC. HCV, H1N1, H5N1). (Σχ.ετ. 2). Βάσει οδηγιών κατασκευαστή υπόκειται σε αραιώση 1lt. προϊόντος : 100lt. Η προσφορά μας είναι υπολογισμένη με αραιώση 1:50, ώστε η δράση του προϊόντος να είναι ακόμα πιο ισχυρή λόγω της πανδημίας (βλ. ακόλουθο πίνακα)

Αριθμός απόφασης: 1244/2021

Για τον καθαρισμό των υαλοπινάκων, καθρεπτών και εν γένει γυάλινων επιφανειών θα χρησιμοποιηθεί το υγρό καθαριστικό τζαμιών της εταιρείας ... (Σχετ. 3.).

Επίσης, θα χρησιμοποιηθεί σκόνης καθαρισμού της μάρκας ..., η οποία καθαρίζει, γυαλίζει αλλά και απολυμαίνει τουαλέτες, κουζίνες και μάρμαρα κλπ. με αποτελεσματικό τρόπο (Σχετ. 4).

Λεπτομέρειες για την δοσολογία και τον καταμερισμό τόσο των προαναφερόμενων προϊόντων αλλά και λοιπών παρουσιάζονται στον ακόλουθο πίνακα βάσει των εγκαταστάσεων και των ατόμων σε αυτές.

Προσκομίζω δε και την από 21.12.2020 Οικονομική Προσφορά της εταιρείας ... με τον διακριτικό τίτλο ... όπου περιγράφονται με ακρίβεια οι τιμές των ανωτέρω προϊόντων που θα χρησιμοποιηθούν στην εκτέλεση της Συμβάσεως (Σχετ. 5)

Το ποσό των 1,52 € μηνιαίως που υπολείπεται, ήτοι 18,24 € ετησίως, θα χρησιμοποιηθεί προς όποια χρήση. Κατά συνέπεια το προϋπολογισμένο ποσό των 34,05 € μηνιαίως, ήτοι 408,60 € ετησίως το οποίο αφορά στο ποσό του κόστους των απορρυπαντικών – απολυμαντικών – υλικών καθαριότητας που έχουμε υπολογίσει στην οικονομική προσφορά μας, τυγχάνει απολύτως επαρκές και αιτιολογείται πλήρως, χωρίς να θέτει σε κίνδυνο την εκτέλεση της Σύμβασης και χωρίς να παραβιάζει τους όρους της Διακήρυξης ως όλως αναληθώς επικαλείται η προσφεύγουσα εταιρεία.

Τις ανωτέρω απόψεις μας, οι οποίες συνοδεύονται και από τα σχετικά έγγραφα, επισκόπησε ενδελεχώς και η αναθέτουσα Αρχή και έκρινε την προσφορά μας, αληθή και πλήρως τεκμηριωμένη ενώ θεώρησε ευλόγως πως οι προσφερόμενες από πλευράς μας τιμές τυγχάνουν εύλογες και δεν θέτουν σε καμία περίπτωση σε κίνδυνο την εκτέλεση της Συμβάσεως και καλύπτουν τις λειτουργικές ανάγκες εκτέλεσης της υπό σύναψη συμβάσεως. Σε ουδεμία πλημμέλεια υπέπεσε κατά συνέπεια η εταιρεία μας κατά την σύνταξη της οικονομικής προσφοράς, καθώς ως απεδείχθη και από τα προσκομιζόμενα έγγραφα το ποσό του κόστους των απορρυπαντικών – απολυμαντικών – υλικών καθαριότητας που έχουμε υπολογίσει στην οικονομική προσφορά μας, το οποίο ανέρχεται στο ποσό των 34,05 € μηνιαίως, ήτοι 408,60 € ετησίως,

Αριθμός απόφασης: 1244/2021

απεδείχθη ότι καλύπτει τις λειτουργικές ανάγκες εκτέλεσης της σχετικής Σύμβασης.

[...]Εκ των ανωτέρω Προκύπτει ότι ο πόρος αυτός τυγχάνει σαφώς υποχρέωση του εργοδότη, η οποία αποτελεί μέρος της εργοδοτικής εισφοράς και καταβάλλεται ΜΙΑ φορά το έτος για κάθε εργαζόμενο ασχέτως ένα εργάζεται σε ένα ή περισσότερα έργα του ίδιου εργοδότη. Στο Πίνακα 2 – Ανάλυση Οικονομικής Προφοράς, που έχει προσκομίσει η εταιρεία μας, και στο πεδίο «Νόμιμες Υπέρ Δημοσίου και Τρίτων Κρατήσεις», ελλείπει άλλου ειδικού συγκεκριμένου πεδίου για την εισφορά ...στον σχετικό Πίνακα, αναγράφουμε ρητώς πως «Όλοι οι εργαζόμενοι που πρόκειται να απασχοληθούν στο έργο, είναι ήδη εργαζόμενοι μερικής απασχόλησης (μίας ή δύο ωρών) της εταιρείας, συνεπώς η εργοδοτική εισφορά στον ...έχει υπολογισθεί σε προγενέστερα έργα μας».

Πράγματι η εταιρεία μας απασχολεί αυτή την στιγμή πάνω από 150 εργαζόμενους σε διάφορα έργα. Στο υπό κρίση έργο του Υπουργείου ...και στα πλαίσια διατήρησης του υπάρχοντος δυναμικού, θα απασχοληθούν 22 εργαζόμενοι της εταιρείας μας. Οι εργαζόμενοι που θα απασχοληθούν στο έργο αυτό, είναι ενταγμένοι στο εργατικό δυναμικό της εταιρείας μας και απασχολούνται με καθεστώς μερικής εργασίας, μίας ή δύο ωρών, σε έργα καθαρισμού των Σούπερ Μάρκετ ... και των εμπορικών καταστημάτων .... Η συνεργασία μας με την εταιρεία ... είναι αορίστου διάρκειας και η εργοδοτική εισφορά υπέρ ...των 9 εργαζομένων στο ανωτέρω έργο για το έτος 2021 και 2022, έχει ήδη προϋπολογισθεί και θα καταβληθεί από τον προϋπολογισμό του έργου αυτού.

Όσον αφορά την Σύμβαση της εταιρείας μας με τα καταστήματα ... ήδη εκτελείται για 10 έτη και θα ανανεωθεί για άλλα δυο, οπότε η εργοδοτική εισφορά υπέρ ...των 27 εργαζομένων μερικής απασχόλησης στο ανωτέρω έργο για το έτος 2021 και 2022, έχει ήδη υπολογισθεί και θα καταβληθεί από τον προϋπολογισμό του έργου αυτού. Οι ανωτέρω εργαζόμενοι οι οποίοι σήμερα απασχολούνται μερικώς (απασχόληση μίας ή δυο ωρών – βλ. και σχετικούς πίνακες Προσωπικού (Σχ. 6 και 7) θα απασχοληθούν και στην σύμβαση με το Υπουργείο ..., χωρίς να έχει η εταιρεία μας περαιτέρω υποχρέωση καταβολής άλλου ποσού υπέρ ...για τους εργαζόμενους αυτούς,

Αριθμός απόφασης: 1244/2021

καθώς ως προελέχθη και προκύπτει σαφώς από την Νομοθεσία, η υποχρέωση αυτή καταβάλλεται ΜΙΑ φορά ανά έτος ασχέτως των έργων εις τα οποία απασχολείται εργαζόμενος. Από τις προσκομιζόμενες ΑΠΔ (Σχετ. 8 και 9) προκύπτει σαφώς πως και κατά το περασμένο έτος, ήτοι 2020, η εταιρεία μας κατέβαλε νομίμως και εμπροθέσμως την εργοδοτική εισφορά υπέρ ...τον Αύγουστο 2020 για τους ανωτέρω εργαζόμενους, έχοντας υπολογίσει το κόστος αυτό στις Συμβάσεις με το Σούπερ Μάρκετ ... και τα καταστήματα .... Συνεπώς με τον τρόπο αυτό η εταιρεία μας είναι απόλυτα σύννομη, δεν παραβιάζει τους όρους της Διακήρυξης και πρωτίστως δεν παραβιάζει την κείμενη εργατική και ασφαλιστική νομοθεσία, καθώς η εργοδοτική εισφορά υπέρ ...για τους 22 εργαζόμενους θα καταβληθεί κανονικά εκ της εργασίας τους σε ήδη υφιστάμενα και εκτελούμενα έργα της εταιρείας. Το συγκεκριμένο κόστος έχει συμπεριληφθεί και απολογηθεί σε έτερες συμβάσεις και δεν βαρύνει τον προϋπολογισμό της υπό δημοπράτηση Σύμβασης.

Συνεπώς η εισφορά υπέρ ...είναι υποχρεωτικά καταβλητέα σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία και οι συμμετέχοντες οφείλουν να την συμπεριλάβουν στην οικονομική τους προσφορά καθώς ο πόρος αυτός αποτελεί υποχρέωση του εργοδότη και σε καμία περίπτωση δεν επιτρέπεται να τον μετακυλήσει στην αναθέτουσα αρχή. Σε περίπτωση όμως που ο πόρος αυτός καλύπτεται από τον εργοδότη, ΔΕΝ μετακυλύεται προς την Αναθέτουσα Αρχή και δεν επιβαρύνει περαιτέρω την υπό Δημοπράτηση Σύμβαση, ώστε να θεωρηθεί ότι έχουμε εκ πλαγίου παραβίαση της εργατικής ή ασφαλιστικής νομοθεσίας, τότε σε ουδεμία παραβίαση έχει υποπέσει ο οικονομικός φορέας, ο οποίος αποδεικνύει ότι ο συγκεκριμένος πόρος (ο οποίος καταβάλλεται ΜΙΑ ΦΟΡΑ για έκαστο εργαζόμενο ανά έτος) έχει καταβληθεί προσηκόντως και νομίμως (βλ. ΣτΕ ΕΑ 346/2010). Περαιτέρω, η αναθέτουσα αρχή ως όφειλε, πριν κάνει αποδεκτή την προσφορά της εταιρείας μας, ζήτησε διευκρινίσεις προκειμένου να διαπιστώσει εάν πράγματι περιλαμβάνεται στην οικονομική της προσφορά η εισφορά υπέρ .... Εμείς με το από 23.4.2021 έγγραφο Διευκρινίσεως παρείχαμε όλες τις απαραίτητες εξηγήσεις και σε συνδυασμό με τα σχετικά προσκομιζόμενα έγγραφα (το οποίο προσκομίζουμε και με την παρούσα) αποδείξαμε πέραν πάσης αμφιβολίας πως ΔΕΝ παραβιάζουμε την κείμενη νομοθεσία, ούτε μετακυλούμε τον σχετικό πόρο στην αναθέτουσα

Αριθμός απόφασης: 1244/2021

Αρχή, αλλά αντιθέτως ο σχετικός πόρος έχει καταβληθεί για όλους τους εργαζόμενους που θα απασχοληθούν στην υπό δημοπράτηση Σύμβαση, στα πλαίσια άλλων υφιστάμενων συμβάσεων της εταιρείας μας.

Θα πρέπει εκ των ανωτέρω να απορριφθεί και η σχετική Προδικαστική Προσφυγή της εταιρείας «...» και το διακριτικό τίτλο «...».

16. Επειδή το άρθρο 18 του Ν.4412/2016 ορίζει ότι: «1. Οι αναθέτουσες αρχές αντιμετωπίζουν τους οικονομικούς φορείς ισότιμα και χωρίς διακρίσεις και ενεργούν με διαφάνεια, τηρώντας την αρχή της αναλογικότητας, της αμοιβαίας αναγνώρισης, της προστασίας του δημόσιου συμφέροντος, της προστασίας των δικαιωμάτων των ιδιωτών, της ελευθερίας του ανταγωνισμού και της προστασίας του περιβάλλοντος και της βιώσιμης και αειφόρου ανάπτυξης.[...] 2. Κατά την εκτέλεση των δημόσιων συμβάσεων, οι οικονομικοί φορείς τηρούν τις υποχρεώσεις τους που απορρέουν από τις διατάξεις της περιβαλλοντικής, κοινωνικοασφαλιστικής και εργατικής νομοθεσίας, που έχουν θεσπισθεί με το δίκαιο της Ένωσης, το εθνικό δίκαιο, συλλογικές συμβάσεις ή διεθνείς διατάξεις περιβαλλοντικού, κοινωνικού και εργατικού δικαίου, οι οποίες απαριθμούνται στο [Παράρτημα Χ του Προσαρτήματος Α'](#)[...] 4. Η υποχρέωση της παραγράφου 2: (α) επισημαίνεται στα έγγραφα της σύμβασης, σύμφωνα με το [άρθρο 53](#) και (β) αποτελεί ειδικό όρο της σύμβασης, σύμφωνα με το άρθρο 130. [...]Ειδικά, κατά τη διαδικασία σύναψης δημόσιας σύμβασης παροχής υπηρεσιών καθαρισμού ή/και φύλαξης, ως σοβαρό επαγγελματικό παράπτωμα νοούνται ιδίως τα προβλεπόμενα στο δεύτερο εδάφιο της περίπτωσης γ' της παρ. 2 του άρθρου 68 του ν. 3863/2010 (Α' 115)».

17. Επειδή, το άρθρο 53 του ν. 4412/2016 ορίζει ότι: «1. Οι όροι των εγγράφων της σύμβασης πρέπει να είναι σαφείς και πλήρεις ώστε να επιτρέπουν την υποβολή άρτιων και συγκρίσιμων μεταξύ τους προσφορών [...] ιβ) τους όρους και τα κριτήρια επιλογής, καθώς και τα ελάχιστα επίπεδα αυτών, σχετικά με τους λόγους αποκλεισμού, την οικονομική και χρηματοοικονομική επάρκεια και την τεχνική ή/και επαγγελματική ικανότητα των υποψηφίων ή προσφερόντων, ιη) όλους τους ειδικούς και γενικούς όρους για την εκτέλεση της σύμβασης, ιδίως δε την υποχρέωση της παρ. 2 του

Αριθμός απόφασης: 1244/2021

άρθρου 18 και τους όρους πληρωμής, ιζ) τους απαράβατους όρους, απόκλιση από τους οποίους συνεπάγεται την απόρριψη της προσφοράς,[...].».

18. Επειδή το άρθρο 88 του ν. 4412/2016 ορίζει ότι : «1. Όταν οι προσφορές φαίνονται ασυνήθιστα χαμηλές σε σχέση με τα έργα, τα αγαθά ή τις υπηρεσίες, οι αναθέτουσες αρχές απαιτούν από τους οικονομικούς φορείς να εξηγήσουν την τιμή ή το κόστος που προτείνουν στην προσφορά τους, εντός αποκλειστικής προθεσμίας, κατά ανώτατο όριο δέκα (10) ημερών από την κοινοποίηση της σχετικής πρόσκλησης της αναθέτουσας αρχής. 2. Οι εξηγήσεις που αναφέρονται στην παράγραφο 1 μπορεί να αφορούν ιδίως: α) τα οικονομικά χαρακτηριστικά της μεθόδου κατασκευής, της διαδικασίας παρασκευής ή των παρεχόμενων υπηρεσιών, β) τις επιλεγείσες τεχνικές λύσεις ή τις εξαιρετικά ευνοϊκές συνθήκες που διαθέτει ο προσφέρων για την παροχή των προϊόντων ή την παροχή των υπηρεσιών ή την εκτέλεση του έργου, γ) την πρωτοτυπία του έργου, των αγαθών ή των υπηρεσιών που προτείνονται από τον προσφέροντα, δ) τη συμμόρφωση προς τις υποχρεώσεις της παρ. 2 του άρθρου 18, σύμφωνα με την παρ. 2 του άρθρου 89, ε) τη συμμόρφωση προς τις υποχρεώσεις του άρθρου 131, στ) το ενδεχόμενο χορήγησης κρατικής ενίσχυσης στον προσφέροντα, σύμφωνα με την παράγραφο 1 του άρθρου 89. 3. Η αναθέτουσα αρχή αξιολογεί τις παρεχόμενες πληροφορίες, σε συνεννόηση με τον προσφέροντα. Μπορεί να απορρίψει την προσφορά μόνο εάν τα παρεχόμενα στοιχεία δεν εξηγούν κατά τρόπο ικανοποιητικό το χαμηλό επίπεδο της τιμής ή του κόστους που προτείνεται, λαμβανομένων υπόψη των στοιχείων που αναφέρονται στην παράγραφο 2. Οι αναθέτουσες αρχές απορρίπτουν την προσφορά, εάν διαπιστώσουν ότι η προσφορά είναι ασυνήθιστα χαμηλή, διότι δεν συμμορφώνεται με τις ισχύουσες υποχρεώσεις της παραγράφου 2 του άρθρου 18.[...].».

19. Επειδή το άρθρο 91 του ν. 4412/2016 ορίζει ότι : «1. Η αναθέτουσα αρχή με βάση τα αποτελέσματα του ελέγχου και της αξιολόγησης των προσφορών, απορρίπτει, σε κάθε περίπτωση, προσφορά: α) Η οποία αποκλίνει από τα άρθρα 92 έως 100, και 102 έως 104 ή υποβλήθηκε κατά παράβαση των απαράβατων όρων περί σύνταξης και υποβολής της προσφοράς, όπως οι όροι αυτοί ορίζονται στα έγγραφα της σύμβασης. β) Η

Αριθμός απόφασης: 1244/2021

οποία περιέχει ατέλειες, ελλείψεις, ασάφειες ή σφάλματα, εφόσον αυτά δεν επιδέχονται συμπλήρωση ή διόρθωση ή, εφόσον επιδέχονται συμπλήρωση ή διόρθωση, δεν έχουν αποκατασταθεί κατά την αποσαφήνιση και τη συμπλήρωση της, σύμφωνα με το άρθρο 102. [...]».

20. Επειδή το άρθρο 92 του ν. 4412/2016 ορίζει ότι : «[...] 5. Ειδικά κατά τη διαδικασία σύναψης δημόσιας σύμβασης παροχής υπηρεσιών καθαρισμού ή/και φύλαξης και ανεξάρτητα από το είδος της διαδικασίας που επιλέγεται από την αναθέτουσα αρχή: α) η αναθέτουσα αρχή, ζητά από τους οικονομικούς φορείς να αναφέρουν υποχρεωτικά στα έγγραφα της σύμβασης, στην προσφορά τους, εκτός των άλλων, τις πληροφορίες/στοιχεία των σημείων α΄ έως στ΄ της παρ. 1 του άρθρου 68 του ν. 3863/2010 και β) οι υποψήφιοι οικονομικοί φορείς υποχρεούνται, με ποινή αποκλεισμού, στην προσφορά τους να περιλαμβάνουν τις πληροφορίες/στοιχεία της παρ. 1 του άρθρου 68 του ν. 3863/2010.[...]».

21. Επειδή, το άρθρο 95 του ν. 4412/2016 ορίζει ότι: «...5. Στις διαδικασίες σύναψης δημόσιας σύμβασης προμηθειών και παροχής γενικών υπηρεσιών, ισχύουν επιπλέον τα ακόλουθα: α) η τιμή του προς προμήθεια υλικού ή της παρεχόμενης υπηρεσίας δίνεται ανά μονάδα, όπως καθορίζεται στα έγγραφα της σύμβασης. Στην τιμή περιλαμβάνονται οι υπέρ τρίτων κρατήσεις, ως και κάθε άλλη επιβάρυνση, σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία, μη συμπεριλαμβανομένου Φ.Π.Α., για παράδοση του υλικού ή της παρεχόμενης υπηρεσίας στον τόπο και με τον τρόπο που προβλέπεται στα έγγραφα της σύμβασης [...]».

22. Επειδή το άρθρο 68 «Συμβάσεις εργολαβίας εταιρειών παροχής υπηρεσιών» του ν. 3863/2010, όπως αντικαταστάθηκε με το άρθρο 22 του Ν. 4144/2013 (ΦΕΚ 88/ Α), ορίζει ότι: «1. Η εκάστοτε αναθέτουσα αρχή, δηλαδή το Δημόσιο, τα Νομικά Πρόσωπα Δημοσίου Δικαίου (Ν.Π.Δ.Δ.), οι Οργανισμοί Τοπικής Αυτοδιοίκησης (Ο.Τ.Α.), οι φορείς και οι οργανισμοί του δημόσιου τομέα, όπως αυτός προσδιορίζεται από τις οικείες διατάξεις, η οποία (αρχή) αναθέτει απευθείας ή προκηρύσσει διαγωνισμό για την ανάθεση παροχής υπηρεσιών καθαρισμού ή/και φύλαξης, υποχρεούται να ζητά από τις εταιρείες παροχής υπηρεσιών καθαρισμού ή/και φύλαξης (εργολάβοι) να αναφέρουν στην προσφορά τους, εκτός των άλλων, τα εξής... στ) ... Οι εταιρείες

Αριθμός απόφασης: 1244/2021

παροχής υπηρεσιών καθαρισμού ή/και φύλαξης (εργολάβοι) υποχρεούνται, με ποινή αποκλεισμού να εξειδικεύουν σε χωριστό κεφάλαιο της προσφοράς τους τα ως άνω στοιχεία. Στην προσφορά τους πρέπει να υπολογίζουν εύλογο ποσοστό διοικητικού κόστους παροχής των υπηρεσιών τους, των αναλώσιμων, του εργολαβικού τους κέρδους και των νόμιμων υπέρ Δημοσίου και τρίτων κρατήσεων...».

23. Επειδή σύμφωνα με το άρθρο 20 του Ν.4670/2020 με τίτλο «Ασφαλιστική μεταρρύθμιση και ψηφιακός μετασχηματισμός Εθνικού Φορέα Κοινωνικής Ασφάλισης (e-Ε.Φ.Κ.Α.) και άλλες διατάξεις» ορίζεται ότι: «Από την 1η Ιουνίου 2020 στις περιπτώσεις πλήρους απασχόλησης οι ασφαλιστικές εισφορές των μισθωτών μειώνονται κατά 0,90 ποσοστιαίες μονάδες ως ακολούθως: 1. Κατά 0,75 ποσοστιαίες μονάδες (πμ) των ασφαλιστρών υπέρ κλάδου ανεργίας. Η μείωση επιμερίζεται κατά 0,48 πμ στο ασφαλιστρο του εργοδότη και κατά 0,27 πμ στο ασφαλιστρο του εργαζομένου. Το συνολικό ασφαλιστρο υπέρ ανεργίας διαμορφώνεται σε 4,25 % και κατανέμεται 2,69 % στον εργοδότη και 1,56 % στον εργαζόμενο. Αριθμός απόφασης: 781/2020 44 2. Κατά 0,15 ποσοστιαίες μονάδες (πμ) των ασφαλιστρών υπέρ του ... (...) του άρθρου 34 παρ. 4 περίπτωση β` του ν. 4144/2013 (Α` 88), η οποία μειώνεται από την εισφορά που προβλέπεται στο άρθρο 7 παράγραφος 1, περίπτωση β`, εδάφιο α` του ν.δ. 2963/1954 (Α` 195), και αφορά αποκλειστικά ασφαλιστρο του εργαζομένου. Το αντίστοιχο ασφαλιστρο του εργαζομένου υπέρ ... διαμορφώνεται σε 1,20 % και κατανέμεται 0,85 % υπέρ πρώην ΟΕΚ (ν.δ. 2963/1954) και 0,35% υπέρ πρώην ΟΕΕ (ν. 678/1977, Α` 246 και άρθρο 7 του ν. 3144/2003, Α` 111).».

24. Επειδή, στο άρθρο 89 περ. Γ' του Ν. 3996/2011 προβλέπεται ότι: «Στον Οργανισμό Εργατικής Εστίας (Ο.Ε.Ε.) συνιστάται λογαριασμός με τίτλο Ειδικός Λογαριασμός Παιδικών Κατασκηνώσεων (...) με οικονομική και λογιστική αυτοτέλεια. Πόροι του λογαριασμού είναι η εργοδοτική εισφορά είκοσι (20) ευρώ ετησίως για κάθε εργαζόμενο, η οποία εισπράττεται με τις τακτικές εισφορές του Ο.Ε.Ε., οι τόκοι των κεφαλαίων του Λογαριασμού και κάθε παροχή από χαριστική αιτία».

25. Επειδή στο άρθρο 34 («Ενιαίος Λογαριασμός για την εφαρμογή κοινωνικών πολιτικών») παρ. 4 του νόμου 4144/2013 ορίζεται ότι: «Πόροι του

Αριθμός απόφασης: 1244/2021

Ε.Λ.Ε.Κ.Π. είναι: α) Εισφορά 0,81 %, όπως αυτή καθορίζεται στην παρ. 2 του άρθρου 1 του ν. 2434/1996 (Α'188). β) [...]. γ) Τα προβλεπόμενα, από την περίπτωση Γ' του άρθρου 89 του Ν. 3996/2011, όπως εξειδικεύτηκαν στην 23411/2131/30.12.2011 (Β'29/2012) κοινή απόφαση του Υπουργού και Υφυπουργού Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης, έσοδα του ... (...), τα οποία διατίθενται αποκλειστικά για τους θεσπισμένους με τις διατάξεις αυτές σκοπούς. δ) Κάθε έσοδο από χαριστική αιτία. [...]» ενώ στην παρ. 6 ορίζεται ότι: «[...]γ) Η εισφορά από την περίπτωση Γ του άρθρου 89 του ν. 3996/2011 διατίθεται αποκλειστικά και καλύπτει τους θεσπισμένους με τη διάταξη αυτή σκοπούς, όπως εξειδικεύτηκαν με την 23411/2131/30.12.2011 (Β 29/2012) κοινή απόφαση του Υπουργού και Υφυπουργού Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης, και σύμφωνα με τα οριζόμενα στις διατάξεις αυτές. Με απόφαση του Υπουργού Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Πρόνοιας, η οποία εκδίδεται σε τριάντα ημέρες από τη δημοσίευση του παρόντος, ύστερα από γνώμη του Διοικητικού Συμβουλίου του Ο.Α.Ε.Δ., καθορίζεται ο χρόνος έναρξης υλοποίησης και κάθε άλλη αναγκαία λεπτομέρεια για την εφαρμογή Αριθμός απόφασης: 781/2020 45 της διάταξης αυτής, σύμφωνα και με τους όρους της περίπτωσης Γ του άρθρου 89 του ν. 3996/2011».

26. Επειδή, στην ΥΑ 23411/2131/30.12.2011 (ΦΕΚ Β/29) προβλέπεται ότι: «[...] 5. Τρόπος είσπραξης της εργοδοτικής εισφοράς: α) Η εργοδοτική εισφορά για τη λειτουργία του ... καταβλητέα από τον εργοδότη ετησίως, εισπράττεται από το ΙΚΑ ταυτόχρονα και παράλληλα με τις τακτικές υπέρ του Οργανισμού Εργατικής Εστίας εισφορές μηνός Αυγούστου. Η εν λόγω εισφορά συνιστά ξεχωριστό λογαριασμό, προς διαχωρισμό των λοιπών εισπραττομένων εισφορών υπέρ του Οργανισμού Εργατικής Εστίας από το ΙΚΑ. Το ΙΚΑ υποχρεούται να αποδίδει άμεσα την εν λόγω καταβαλλόμενη εργοδοτική εισφορά στον ... Η άμεση καταβολή εξασφαλίζει την υλοποίηση των κατασκηνωτικών προγραμμάτων εκάστου έτους».

27. Επειδή στους όρους της διακήρυξης ορίζεται ότι: « [...] 1.3 Συνοπτική Περιγραφή φυσικού και οικονομικού αντικείμενου της σύμβασης Αντικείμενο της σύμβασης είναι η επιλογή οικονομικού φορέα για την ανάθεση υπηρεσιών καθαρισμού δέκα (10) κτιρίων, στα οποία στεγάζονται Υπηρεσίες του Υπουργείου ...στην ..., τη ..., την ... και την ... (κωδικός NUTS: ...). Οι

Αριθμός απόφασης: 1244/2021

προς ανάθεση υπηρεσίες περιγράφονται αναλυτικά στο συνημμένο στην παρούσα διακήρυξη Παράρτημα Ι, το οποίο αποτελεί αναπόσπαστο τμήμα αυτής [...]

1.7 Αρχές εφαρμοζόμενες στη διαδικασία σύναψης

Οι οικονομικοί φορείς δεσμεύονται ότι:

[...]Στην προσφορά τους αναφέρουν και εξειδικεύουν σε χωριστό κεφάλαιο, εκτός των άλλων, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 68 του ν.3863/10, όπως εκάστοτε ισχύει, τα εξής:

- i. Τον αριθμό των εργαζομένων που θα απασχοληθούν στο έργο.
- ii. Τις ημέρες και τις ώρες εργασίας.
- iii. Τη συλλογική σύμβαση εργασίας στην οποία τυχόν υπάγονται οι εργαζόμενοι.
- iv. Το ύψος τους προϋπολογισμένου ποσού που αφορά τις πάσης φύσεως νόμιμες αποδοχές αυτών των εργαζομένων.
- v. Το ύψος των ασφαλιστικών εισφορών με βάση τα προϋπολογισθέντα ποσά.
- vi. Τα τετραγωνικά μέτρα καθαρισμού ανά άτομο.

Στην προσφορά τους πρέπει επίσης να υπολογίζεται εύλογο ποσοστό διοικητικού κόστους παροχής των υπηρεσιών καθαριότητας, των αναλώσιμων, του εργολαβικού κέρδους, και των νόμιμων υπέρ Δημοσίου και τρίτων κρατήσεων. Επιπροσθέτως, υποχρεούνται να επισυνάπτουν στην προσφορά αντίγραφο της συλλογικής σύμβασης εργασίας στην οποία τυχόν υπάγονται οι εργαζόμενοι. Εφαρμόζουν της διατάξεις της εργατικής και ασφαλιστικής νομοθεσίας και της νομοθεσίας περί υγείας και ασφάλειας των εργαζομένων και πρόληψης του επαγγελματικού κινδύνου.[...]

2.4.4 Περιεχόμενα Φακέλου «Οικονομική Προσφορά» / Τρόπος σύνταξης και υποβολής οικονομικών προσφορών

Η Οικονομική Προσφορά συντάσσεται με βάση το αναγραφόμενο στην παρούσα κριτήριο ανάθεσης (συμπεριλαμβανομένης από οικονομική άποψη προσφορά μόνο βάσει τιμής/ χαμηλότερη τιμή).

Η προσφερόμενη τιμή δίδεται σε ευρώ (σε €), με ακρίβεια δύο (2) δεκαδικών ψηφίων, χωρίς Φ.Π.Α. και αφορά στο ετήσιο (12μηνος) τίμημα των υπό ανάθεση υπηρεσιών όπως αυτές περιγράφονται στο Παράρτημα Ι.

Αριθμός απόφασης: 1244/2021

Στην τιμή περιλαμβάνονται οι υπέρ τρίτων κρατήσεις, ως και κάθε άλλη επιβάρυνση, σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία, μη συμπεριλαμβανομένου Φ.Π.Α., για την παροχή των υπηρεσιών στον τόπο και με τον τρόπο που προβλέπεται στα έγγραφα της σύμβασης.

Οι υπέρ τρίτων κρατήσεις υπόκεινται στο εκάστοτε ισχύον αναλογικό τέλος χαρτοσήμου 3% και στην επ' αυτού εισφορά υπέρ ΟΓΑ 20%. [...]

Στοιχεία άρθρου 68 του ν. 3863/2010

Οι προσφέροντες υποχρεούνται, με ποινή αποκλεισμού, να εξειδικεύουν σε χωριστό κεφάλαιο της προσφοράς τους τα ακόλουθα στοιχεία, τα οποία αποτυπώνονται στο Παράρτημα Ι, σύμφωνα με το Άρθρο 22 του Ν. 4144/2013 (Α' 88) όπως αυτό αντικατέστησε το Άρθρο 68 του Ν. 3863/2010 (Α' 115) «Συμβάσεις εργολαβίας εταιρειών παροχής υπηρεσιών, όπως ισχύει:

α) Τον αριθμό των εργαζομένων που θα απασχοληθεί στο έργο (σύμβαση).

β) Τις ημέρες και τις ώρες εργασίας.

γ) Τη συλλογική σύμβαση εργασίας στην οποία τυχόν υπάγονται οι εργαζόμενοι.

δ) Το ύψος του προϋπολογισμένου ποσού που αφορά τις πάσης φύσεως νόμιμες αποδοχές αυτών των εργαζομένων.

ε) Το ύψος των ασφαλιστικών εισφορών με βάση τα προϋπολογισθέντα ποσά.

στ) Τα τετραγωνικά μέτρα καθαρισμού ανά άτομο.

Επιπλέον του εργατικού κόστους θα πρέπει να συνυπολογίζεται ένα εύλογο (και όχι μηδενικό) ποσοστό διοικητικού κόστους παροχής των υπηρεσιών τους, των αναλώσιμων, του εργολαβικού τους κέρδους και των νόμιμων υπέρ Δημοσίου και τρίτων κρατήσεων. Επιπροσθέτως, υποχρεούνται να επισυνάψουν στην προσφορά αντίγραφο της συλλογικής σύμβασης εργασίας στην οποία τυχόν υπάγονται οι εργαζόμενοι (υποβάλλεται ηλεκτρονικά στο σύστημα). Επισημαίνεται ότι το ποσό του διοικητικού κόστους και εργολαβικού κέρδους είναι εύλογο, με τέτοιο τρόπο ώστε να καλύπτονται στοιχειωδώς οι λειτουργικές ανάγκες εκτέλεσης της υπό σύναψη σύμβασης και να μην καθίσταται αυτή ζημιογόνος.[...]

2.4.6 Λόγοι απόρριψης προσφορών

Αριθμός απόφασης: 1244/2021

Η αναθέτουσα αρχή με βάση τα αποτελέσματα του ελέγχου και της αξιολόγησης των προσφορών, απορρίπτει, σε κάθε περίπτωση, προσφορά: α) η οποία δεν υποβάλλεται εμπρόθεσμα, με τον τρόπο και με το περιεχόμενο που ορίζεται πιο συγκεκριμένα στις παραγράφους 2.4.1 (Γενικοί όροι υποβολής προσφορών), 2.4.2. (Χρόνος και τρόπος υποβολής προσφορών), 2.4.3. (Περιεχόμενα φακέλου δικαιολογητικών συμμετοχής, τεχνικής προσφοράς), 2.4.4. (Περιεχόμενα φακέλου οικονομικής προσφοράς, τρόπος σύνταξης και υποβολής οικονομικών προσφορών) , 2.4.5. (Χρόνος ισχύος προσφορών), 3.1. (Αποσφράγιση και αξιολόγηση προσφορών), 3.2 (Πρόσκληση υποβολής δικαιολογητικών προσωρινού αναδόχου, δικαιολογητικά προσωρινού αναδόχου) της παρούσας διακήρυξης,

β) η οποία περιέχει ατέλειες, ελλείψεις, ασάφειες ή σφάλματα, εφόσον αυτά δεν επιδέχονται συμπλήρωση ή διόρθωση ή εφόσον επιδέχονται συμπλήρωση ή διόρθωση, δεν έχουν αποκατασταθεί κατά την αποσαφήνιση και την συμπλήρωσή της σύμφωνα με την παράγραφο 3.1.1. της παρούσας διακήρυξης,[...]θ) η οποία παρουσιάζει ελλείψεις ως προς τα δικαιολογητικά που ζητούνται από τα έγγραφα της παρούσας διακήρυξης και αποκλίσεις ως προς τους όρους και τις τεχνικές προδιαγραφές της σύμβασης.[...]

5.1.2. Τον Ανάδοχο βαρύνουν οι υπέρ τρίτων κρατήσεις, ως και κάθε άλλη επιβάρυνση, σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία, μη συμπεριλαμβανομένου Φ.Π.Α., την παροχή της υπηρεσίας στον τόπο και με τον τρόπο που προβλέπεται στα έγγραφα της σύμβασης. Ιδίως βαρύνεται με τις ακόλουθες κρατήσεις:

α) Κράτηση 0,07% η οποία υπολογίζεται επί της αξίας κάθε πληρωμής, προ φόρων και κρατήσεων, της αρχικής, καθώς και κάθε συμπληρωματικής, σύμβασης Υπέρ της Ενιαίας Ανεξάρτητης Αρχής Δημοσίων Συμβάσεων.

β) Κράτηση ύψους 0,02% υπέρ του Δημοσίου, η οποία υπολογίζεται επί της αξίας, εκτός ΦΠΑ, της αρχικής, καθώς και κάθε συμπληρωματικής, σύμβασης. Το ποσό αυτό παρακρατείται σε κάθε πληρωμή από την αναθέτουσα αρχή στο όνομα και για λογαριασμό της Γενικής Διεύθυνσης Δημοσίων Συμβάσεων και Προμηθειών σύμφωνα με την παρ. 6 του άρθρου 36 του ν. 4412/2016.

Αριθμός απόφασης: 1244/2021

γ) Κράτηση 0,06% η οποία υπολογίζεται επί της αξίας κάθε πληρωμής, προ φόρων και κρατήσεων, της αρχικής, καθώς και κάθε συμπληρωματικής, σύμβασης υπέρ της Αρχής Εξέτασης Προδικαστικών Προσφυγών.

Οι υπέρ τρίτων κρατήσεις υπόκεινται στο εκάστοτε ισχύον αναλογικό τέλος χαρτοσήμου 3% και στην επ' αυτού εισφορά υπέρ ΟΓΑ 20%.

Με κάθε πληρωμή θα γίνεται η προβλεπόμενη από την κείμενη νομοθεσία παρακράτηση φόρου εισοδήματος αξίας 8% επί του καθαρού ποσού [...]

[...]

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΚΑΘΑΡΙΣΜΟΥ ΚΤΙΡΙΩΝ:

ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΑ:

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΚΑΘΑΡΙΣΜΟΥ ΓΡΑΦΕΙΩΝ:

1. Αποκομιδή απορριμμάτων από τα καλάθια και τοποθέτηση καθαρής σακούλας.
2. Σκούπισμα όλων των δαπέδων.
3. Σφουγγάρισμα των δαπέδων.
4. Καθαρισμός των εξωτερικών χώρων των εισόδων.
5. Καθαρισμός διαδρόμων όλων των ορόφων.

ΚΑΘΑΡΙΣΜΟΣ W.C.:

1. Πλύσιμο λεκάνης με καθαριστικό / απολυμαντικό υγρό.
2. Πλύσιμο νιπτήρων με καθαριστικό / απολυμαντικό υγρό.
3. Καθαρισμός των καθρεπτών.
4. Πλύσιμο των πλακιδίων γύρω από τους νιπτήρες με απολυμαντικό υγρό.
5. Αλλαγή της πλαστικής σακούλας στο καλάθι των απορριμμάτων.
6. Σκούπισμα – σφουγγάρισμα των δαπέδων με καθαριστικό / απολυμαντικό υγρό.»

28. Επειδή, κατά τα παγίως γενόμενα δεκτά από τη νομολογία, η διακήρυξη του διαγωνισμού αποτελεί κανονιστική πράξη, η οποία διέπει το διαγωνισμό και δεσμεύει τόσο την αναθέτουσα αρχή, η οποία διενεργεί αυτόν (ΕΣ Πράξεις VI Τμήματος 78/2007,19/2005,31/2003), όσο και τους διαγωνιζόμενους. Η δε παράβαση των διατάξεων (όρων) αυτής, οδηγεί σε ακυρότητα των εγκριτικών πράξεων του αποτελέσματος του διαγωνισμού και των κατακυρωτικών αυτού πράξεων (ΟΛΣΤΕ 2137/1993). Κατά συνέπεια, τυχόν παράβαση ουσιώδους όρου της διακήρυξης, είτε κατά τη διάρκεια του

Αριθμός απόφασης: 1244/2021

διαγωνισμού, είτε κατά τη συνομολόγηση της σύμβασης, καθιστά μη νόμιμη τη σχετική διαδικασία (ΕΣ Πράξη VI Τμήματος 78/2007). Επομένως, η αναθέτουσα αρχή θεσπίζοντας τους όρους της διακήρυξης αυτοδεσμεύεται και είναι υποχρεωμένη να τους εφαρμόσει χωρίς παρεκκλίσεις, η δε παράβαση των όρων αυτής οδηγεί σε ακυρότητα των εγκριτικών πράξεων του αποτελέσματος του διαγωνισμού. Παρομοίως, οι διαγωνιζόμενοι πρέπει να τηρούν απολύτως τους όρους της διακήρυξης και να υποβάλλουν την προσφορά τους σύμφωνα με αυτούς.

29. Επειδή, η υποχρέωση διαφάνειας έχει μεταξύ άλλων ως σκοπό να αποκλείσει τον κίνδυνο αυθαιρεσίας εκ μέρους της αναθέτουσας αρχής (βλ., C-278/14, SC Enterprise Focused Solutions SRL ECLI:EU:C:2015:228,σκ. 25 και απόφαση SAG ELV Slovensko κ.λπ., C-599/10, EU:C:2012:191, σκέψη 25 και εκεί παρατιθέμενη νομολογία) και ο σκοπός αυτός δεν θα επιτυγχανόταν αν η αναθέτουσα αρχή μπορούσε να μην εφαρμόσει τους όρους στους οποίους η ίδια υποβλήθηκε (βλ., C-278/14, SC Enterprise Focused Solutions SRL ECLI:EU:C:2015:228,σκ. 27).

30. Επειδή, περαιτέρω επιβάλλεται η εφαρμογή των όρων της διακήρυξης κατά τρόπο ενιαίο για όλους τους προσφέροντες κατά την υποβολή, αλλά και αξιολόγηση προσφορών (ΔΕΕ, απόφαση της 18ης Οκτωβρίου 2001, C-19/00 Siac Construction Ltd, Συλλογή 2001, σ. I-7725, σκέψεις 34 και 44 και απόφαση της 25ης Απριλίου 1996, C-87/94, Επιτροπή κατά Βελγίου, Συλλογή 1996, σ. I-2043, σκέψη 54).

31. Επειδή η αρχή της τυπικότητας, η οποία διέπει γενικά τη διενέργεια των διαγωνισμών (βλ. ΣΤΕ 2889/2011, 4343/2005 κ.ά. βλ. και Ε.Α. 228/2013, ΣΤΕ 111/2006, 597/2007 κ.ά.) εξυπηρετεί τις ανάγκες της διαφάνειας, της αποφυγής του κινδύνου αλλοίωσης των προσφορών και της ευχερούς εξέτασης και αξιολόγησής τους (Δ. Ράικος, Δίκαιο Δημοσίων Συμβάσεων, Β΄ Έκδοση, Εκδόσεις ΣΑΚΚΟΥΛΑ, 2017, σελ. 195 επ.). Σύμφωνα, δε, με την εν λόγω αρχή, δεν επιτρέπεται να τεθούν εκποδών διατάξεις της διακηρύξεως, οι οποίες θεσπίζουν υποχρέωση υποβολής με την προσφορά ορισμένων στοιχείων που απαιτούνται επί ποινή αποκλεισμού από τον διαγωνισμό.

32. Επειδή οι όροι που τίθενται επί ποινή αποκλεισμού από τη διακήρυξη, αποτελούν δέσμια αρμοδιότητα της Επιτροπής Διαγωνισμού να

Αριθμός απόφασης: 1244/2021

αποκλείσει την παρουσιάζουσα έλλειψη/απόκλιση προσφορά (βλ. ΣΤΕ 743/2000), σύμφωνα με την αρχή της ισότιμης μεταχείρισης των διαγωνιζομένων και της διαφάνειας της διαδικασίας, που επιβάλλει την εφαρμογή τους κατά τρόπο ενιαίο για όλους τους προσφέροντες κατά την υποβολή, αλλά και αξιολόγηση προσφορών (βλ. ΔΕΕ, απόφαση της 18ης Οκτωβρίου 2001, C-19/00 Siac Construction Ltd, Συλλογή 2001, σ. I-7725, σκέψεις 34 και 44 και απόφαση της 25ης Απριλίου 1996, C-87/94, Επιτροπή κατά Βελγίου, Συλλογή 1996, σ. I-2043, σκέψη 54).

33. Επειδή, η οικονομική προσφορά διαγωνιζόμενου σε διαδικασίες ανάθεσης δημόσιας σύμβασης υπηρεσιών δεν μπορεί, κατά την κοινή αντίληψη, να συντίθεται μόνο από το κόστος της μισθοδοσίας του προσωπικού που θα ασχοληθεί στην παροχή των ζητούμενων υπηρεσιών, αλλά θα πρέπει να περιλαμβάνει και το λειτουργικό (διοικητικό) κόστος, καθώς επίσης και να καταλείπει και κάποιο περιθώριο κέρδους, ώστε να μην θέτει σε κίνδυνο την εκτέλεση της σχετικής συμβάσεως (Αποφάσεις ΕΑ ΣΤΕ 675/2002, 272/2008, 1257, 1262, 1297 και 1299/2009, 970/2010 κλπ). Το κόστος αμοιβής των εργαζομένων επιβάλλεται να μην υπολείπεται του οριζόμενου στην οικεία Συλλογική Σύμβαση Εργασίας ή στην Εθνική Γενική Συλλογική Σύμβαση Εργασίας, ενώ το ποσοστό του διοικητικού κόστους παροχής των υπηρεσιών των προσφερόντων, πρέπει να μην είναι μηδαμινό, η δε προσφορά θα πρέπει επιπλέον να ενσωματώνει και ένα εύλογο και όχι μηδαμινό ποσοστό αναλώσιμων, εργολαβικού κέρδους καθώς και τις νόμιμες κρατήσεις (ΔΕφΘεσ. 339/2013)

34. Επειδή, ως έχει παγίως κριθεί, κάθε διακήρυξη δημόσιου διαγωνισμού πρέπει, ακόμη και αν ελλείπει σχετική ρήτρα, να ερμηνεύεται ως επιβάλλουσα στους διαγωνιζόμενους να τηρούν, κατά τη διαμόρφωση της προσφοράς τους, τις κείμενες διατάξεις, μεταξύ των οποίων προέχουσα θέση έχουν οι διατάξεις της εργατικής νομοθεσίας περί της κατώτερης νόμιμης αμοιβής της εργασίας και της νομοθεσίας περί κοινωνικής ασφάλισης, εφόσον δε η προσφορά υπολείπεται του ελαχίστου εργοδοτικού κόστους, απορρίπτεται κατά τα ως άνω και επιπροσθέτως επειδή παραβιάζονται οι αρχές προστασίας του ανόθευτου ανταγωνισμού, της ισότητας των

Αριθμός απόφασης: 1244/2021

διαγωνιζομένων και της διαφάνειας της διαδικασίας. (ΔΕφΑΘ 236/213, 511/2013, ΔΕφΑΘ 427/2011, 512/2011).

35.Επειδή, σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία, το κόστος υπέρ ...καταβάλλεται για κάθε εργαζόμενο τον μήνα Αύγουστο με τις ασφαλιστικές εισφορές. Ωστόσο, στους σχετικούς με τη σύνταξη της οικονομικής προσφοράς όρους του εγκριθέντος αιτήματος αναφέρεται ότι στην τιμή περιλαμβάνονται οι υπέρ τρίτων κρατήσεις, ως και κάθε άλλη επιβάρυνση, σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία, χωρίς ωστόσο να προσδιορίζεται ρητώς και ειδικώς το πεδίο στο οποίο πρέπει να συμπεριλαμβάνεται η εν λόγω εισφορά επί ποινή αποκλεισμού, ούτε προκύπτει από τους πίνακες της οικονομικής προσφοράς ξεχωριστό πεδίο για το ποσό αυτό. Σύμφωνα με τα ως άνω διαλαμβανόμενα, το ποσό υπέρ Ε.Λ.Π.Κ είναι συγκεκριμένο, ήτοι 20 ευρώ ανά εργαζόμενο, και δεν επηρεάζει την τελική προσφερόμενη τιμή αν ο οικονομικός φορέας το συμπεριλάβει στο διοικητικό κόστος ή ως χωριστό κονδύλιο της προσφοράς του. Ωστόσο, το γεγονός ότι δεν εμφανίζεται πεδίο ... στο υπόδειγμα οικονομικής προσφοράς που παρατίθεται στην διακήρυξη προς συμπλήρωση από τους διαγωνιζόμενους αλλά ούτε και στα επιμέρους ποσά που θα πρέπει να συμπεριλάβουν σε αυτήν, δεν αναιρεί το γεγονός ότι η εισφορά υπέρ ...είναι υποχρεωτικά καταβλητέα σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία και οι συμμετέχοντες οφείλουν να την συμπεριλάβουν στην οικονομική τους προσφορά επί ποινή αποκλεισμού. Και τούτο, διότι προκύπτει σαφώς ότι ο πόρος αυτός αποτελεί υποχρέωση του εργοδότη και σε καμία περίπτωση δεν επιτρέπεται να τον μετακυλήσει στην αναθέτουσα αρχή. Ως δε έχει κριθεί: «... Ανεξαρτήτως δε του ότι ουδεμία διάταξη ή γενική αρχή [...] επιβάλλει την περιπτώσιολογική παράθεση στη διακήρυξη του συνόλου των ειδικώς προβλεπόμενων από την κείμενη νομοθεσία αναγκαίων δαπανών που βαρύνουν τον ανάδοχο, η ενδεικτική απαρίθμηση στη διακήρυξη ορισμένων εξ αυτών δεν δημιουργεί, ενόψει της, κατά τα ανωτέρω, σαφούς διατυπώσεως της διακηρύξεως, εύλογη αμφιβολία ως προς τα κονδύλια τα οποία οι διαγωνιζόμενοι οφείλουν να συνυπολογίσουν για τη διαμόρφωση της οικονομικής προσφοράς» (βλ. ΣΤΕ ΕΑ 346/2010).

Αριθμός απόφασης: 1244/2021

36. Επειδή, εν προκειμένω, όπως προκύπτει από την επισκόπηση του φακέλου, ο παρεμβαίνων, κατόπιν αιτήματος της αναθέτουσας αρχής, προέβη στις 23-04-2021 στις ακόλουθες διευκρινίσεις:

«ΣΤ) ΕΙΣΦΟΡΑ Ε.Λ.Π.Κ

[...] Εκ των ανωτέρω Προκύπτει ότι ο πόρος αυτός τυγχάνει σαφώς υποχρέωση του εργοδότη, η οποία αποτελεί μέρος της εργοδοτικής εισφοράς και καταβάλλεται ΜΙΑ φορά το έτος για κάθε εργαζόμενο ασχέτως ένα εργάζεται σε ένα ή περισσότερα έργα του ίδιου εργοδότη.

Στο Πίνακα 2 – Ανάλυση Οικονομικής Προφοράς, που έχει προσκομίσει η εταιρεία μας, και στο πεδίο «Νόμιμες Υπέρ Δημοσίου και Τρίτων Κρατήσεις», ελλείπει άλλου ειδικού συγκεκριμένου πεδίου για την εισφορά ...στον σχετικό Πίνακα, αναγράφουμε ρητώς πως «Όλοι οι εργαζόμενοι που πρόκειται να απασχοληθούν στο έργο, είναι ήδη εργαζόμενοι μερικής απασχόλησης (μίας ή δύο ωρών) της εταιρείας, συνεπώς η εργοδοτική εισφορά στον ...έχει υπολογισθεί σε προγενέστερα έργα μας».

Πράγματι η εταιρεία μας απασχολεί αυτή την στιγμή πάνω από 150 εργαζόμενους σε διάφορα έργα. Στο υπό κρίση έργο του Υπουργείου ...και στα πλαίσια διατήρησης του υπάρχοντος δυναμικού, θα απασχοληθούν 22 εργαζόμενοι της εταιρείας μας. Οι εργαζόμενοι που θα απασχοληθούν στο έργο αυτό, είναι ενταγμένοι στο εργατικό δυναμικό της εταιρείας μας και απασχολούνται με καθεστώς μερικής εργασίας, μίας ή δύο ωρών, σε έργα καθαρισμού των Σούπερ Μάρκετ ... και των εμπορικών καταστημάτων .... Η συνεργασία μας με την εταιρεία ... είναι αορίστου διάρκειας και η εργοδοτική εισφορά υπέρ ...των 9 εργαζομένων στο ανωτέρω έργο για το έτος 2021 και 2022, έχει ήδη προϋπολογισθεί και θα καταβληθεί από τον προϋπολογισμό του έργου αυτού. Όσον αφορά την Σύμβαση της εταιρείας μας με τα καταστήματα ... ήδη εκτελείται για 10 έτη και θα ανανεωθεί για άλλα δυο, όποτε η εργοδοτική εισφορά υπέρ ...των 27 εργαζομένων μερικής απασχόλησης στο ανωτέρω έργο για το έτος 2021 και 2022, έχει ήδη υπολογισθεί και θα καταβληθεί από τον προϋπολογισμό του έργου αυτού. Οι ανωτέρω εργαζόμενοι οι οποίοι σήμερα απασχολούνται μερικώς (απασχόληση μίας ή δυο ωρών – βλ. και σχετικούς πίνακες Προσωπικού (Σχ. 11 και 12, σελ. 57, σελ. 62) θα απασχοληθούν και στην σύμβαση με το

Αριθμός απόφασης: 1244/2021

Υπουργείο ..., χωρίς να έχει η εταιρεία μας περαιτέρω υποχρέωση καταβολής άλλου ποσού υπέρ ...για τους εργαζόμενους αυτούς, καθώς ως προελέχθη και προκύπτει σαφώς από την Νομοθεσία, η υποχρέωση αυτή καταβάλλεται ΜΙΑ φορά ανά έτος ασχέτως των έργων εις τα οποία απασχολείται εργαζόμενος. Από τις προσκομιζόμενες ΑΠΔ (Σχετ. 13 και 14, σελ. 64, σελ. 200) προκύπτει σαφώς πως και κατά το περασμένο έτος, ήτοι 2020, η εταιρεία μας κατέβαλε νομίμως και εμπροθέσμως την εργοδοτική εισφορά υπέρ ...τον Αύγουστο 2020 για τους ανωτέρω εργαζόμενους, έχοντας υπολογίσει το κόστος αυτό στις Συμβάσεις με το Σούπερ Μάρκετ ... και τα καταστήματα ....

Συνεπώς με τον τρόπο αυτό η εταιρεία μας είναι απόλυτα σύννομη, δεν παραβιάζει τους όρους της Διακήρυξης και πρωτίστως δεν παραβιάζει την κείμενη εργατική και ασφαλιστική νομοθεσία, καθώς η εργοδοτική εισφορά υπέρ ...για τους 22 εργαζόμενους θα καταβληθεί κανονικά εκ της εργασίας τους σε ήδη υφιστάμενα και εκτελούμενα έργα της εταιρείας.

37. Συνεπώς, σύμφωνα με τα ανωτέρω κι ύστερα από τις διευκρινήσεις που εδόθησαν προκύπτει ότι ο παρεμβαίνων κατά την κατάρτιση της οικονομικής του προσφοράς έλαβε υπόψη τις ανωτέρω υποχρεώσεις του από τη νομοθεσία και ελλείπει ειδικού πεδίου για τη σχετική δήλωση, η από μέρους τήρηση της νομοθεσίας προκύπτει από τα ρητώς αναγραφόμενα στον Πίνακα 2 – Ανάλυση Οικονομικής Προφοράς «Όλοι οι εργαζόμενοι που πρόκειται να απασχοληθούν στο έργο, είναι ήδη εργαζόμενοι μερικής απασχόλησης (μίας ή δύο ωρών) της εταιρείας, συνεπώς η εργοδοτική εισφορά στον ...έχει υπολογισθεί σε προγενέστερα έργα μας». Συνεπώς, ο παρών λόγος της προσφυγής κρίνεται απορριπτέος.

38.Επειδή, περαιτέρω, έχει κριθεί νομολογιακά, αναφορικά με την υποχρέωση της αναθέτουσας αρχής να ελέγχει την αξιοπιστία μιας προσφοράς, ότι απορρέει από την προηγούμενη ύπαρξη αμφιβολιών ως προς αυτήν, λαμβανομένου υπόψη ότι το άρθρο 69 της Οδηγίας 2014/24/ΕΕ το οποίο ενσωματώθηκε στην εθνική έννομη τάξη με το άρθρο 88 του Ν. 4412/2016, έχει ως κύριο σκοπό να μην αποκλείεται προσφέρων από τη διαδικασία χωρίς να του έχει δοθεί η δυνατότητα να δικαιολογήσει το περιεχόμενο της προσφοράς του η οποία φαίνεται υπερβολικά χαμηλή.

Αριθμός απόφασης: 1244/2021

Συνεπώς, μόνον εφόσον προκύπτουν τέτοιες αμφιβολίες οφείλει η αρμόδια επιτροπή αξιολογήσεως να ζητήσει τις προσήκουσες διευκρινίσεις ως προς τη σύνθεση της προσφοράς, προτού, ενδεχομένως, την απορρίψει. Τέτοιες αμφιβολίες μπορεί να υφίστανται, μεταξύ άλλων, εάν προκύπτει αβεβαιότητα ως προς, αφενός, το κατά πόσον ορισμένη προσφορά τηρεί τη νομοθεσία της χώρας εντός της οποίας πρέπει να παρασχεθούν οι υπηρεσίες, στον τομέα αμοιβών του προσωπικού, συνεισφοράς στο σύστημα κοινωνικής ασφαλίσεως και τηρήσεως των κανόνων ασφάλειας και υγιεινής στον χώρο εργασίας ή των πωλήσεων επί ζημία, και, αφετέρου, το κατά πόσον στην προσφερόμενη τιμή ενσωματώνονται όλες οι δαπάνες που προκύπτουν από τις τεχνικές πτυχές της προσφοράς (απόφαση της 8ης Οκτωβρίου 2015, Secolux κατά Επιτροπής, T-90/14, μη δημοσιευθείσα, EU:T:2015:772, σκέψη 62). Από τα ανωτέρω συνάγεται ότι η εκ μέρους της αναθέτουσας αρχής εκτίμηση του κατά πόσον συντρέχει περίπτωση υπερβολικά χαμηλής προσφοράς διενεργείται σε δύο στάδια. Σε ένα πρώτο στάδιο, η αναθέτουσα αρχή οφείλει να εκτιμήσει αν οι υποβληθείσες προσφορές «φαίνονται» ασυνήθιστα χαμηλές. Η χρήση του ρήματος «φαίνονται» σημαίνει ότι η αναθέτουσα αρχή προβαίνει σε μία εκ πρώτης όψεως εκτίμηση του κατά πόσον οι προσφορές είναι ασυνήθιστα χαμηλές. Ως εκ τούτου, δεν επιβάλλεται στην αναθέτουσα αρχή η υποχρέωση να προβεί αυτεπαγγέλτως σε διεξοδική ανάλυση της συνθέσεως κάθε προσφοράς προκειμένου να διαπιστώσει ότι αυτή δεν αποτελεί ασυνήθιστα χαμηλή προσφορά. Δηλαδή η αναθέτουσα αρχή οφείλει μόνο να εκτιμήσει αν οι υποβληθείσες προσφορές περιέχουν ένδειξη ικανή να δημιουργήσει την υποψία ότι ενδέχεται να είναι ασυνήθιστα χαμηλές. Αυτό ισχύει ιδίως στην περίπτωση που η προσφερόμενη τιμή σε υποβληθείσα προσφορά είναι σημαντικά χαμηλότερη από εκείνη που προσφέρεται με τις λοιπές προσφορές ή από τη συνήθη αγοραία τιμή. Αν δεν υπάρχει τέτοια ένδειξη στις υποβληθείσες προσφορές και αυτές δεν φαίνονται συνεπώς ασυνήθιστα χαμηλές, η αναθέτουσα αρχή δύναται να συνεχίσει την αξιολόγησή τους και τη διαδικασία αναθέσεως της συμβάσεως. Αντιθέτως, αν υφίστανται ενδείξεις ικανές να δημιουργήσουν την υποψία στην αναθέτουσα αρχή ότι ορισμένη προσφορά ενδέχεται να είναι ασυνήθιστα χαμηλή, τότε αυτή οφείλει να προβεί, σε δεύτερο στάδιο, στον

Αριθμός απόφασης: 1244/2021

έλεγχο της συνθέσεως της προσφοράς προκειμένου να βεβαιωθεί ότι η προσφορά δεν είναι ασυνήθιστα χαμηλή. Όταν προβαίνει στον έλεγχο αυτό, η αναθέτουσα αρχή υποχρεούται να παρέχει στον οικείο προσφέροντα τη δυνατότητα να εκθέσει τους λόγους για τους οποίους ο ίδιος εκτιμά ότι η προσφορά του δεν είναι ασυνήθιστα χαμηλή. Η αναθέτουσα αρχή οφείλει στη συνέχεια να εκτιμήσει τις δοθείσες εξηγήσεις και να κρίνει αν η συγκεκριμένη προσφορά είναι ασυνήθιστα χαμηλή, οπότε υποχρεούται να την απορρίψει (βλ. σχετικά απόφαση της 4ης Ιουλίου 2017, *European Dynamics Luxembourg SA κατά Οργανισμού Σιδηροδρόμων της Ευρωπαϊκής Ένωσης*, T 392/15, ECLI:EU:T:2017:462 σκ.86-89).

39.Επειδή, από τις διατάξεις του άρθρου 88 του Ν. 4412/2016, συνάγεται ότι η υποβολή ασυνήθιστα χαμηλής προσφοράς δύναται να νοθεύσει τον ανταγωνισμό και να πλήξει την επί ίσοις όροις συμμετοχή των ενδιαφερομένων στους διαγωνισμούς για την ανάθεση δημοσίων συμβάσεων, αφού με τη μεθόδευση αυτή οι λοιποί υποψήφιοι αποκλείονται κατά το στάδιο αξιολόγησης των οικονομικών προσφορών και η διαδικασία αποβαίνει υπέρ του διαγωνιζομένου εκείνου που προσφέρει τις υπηρεσίες του αντί αδικαιολόγητα χαμηλού, σε σχέση με τα κρατούντα στην αγορά, τιμήματος. Περαιτέρω, η υποβολή ασυνήθιστα χαμηλής προσφοράς – ως τέτοιας προφανώς νοουμένης και της οικονομικής προσφοράς που αν και φαίνεται ότι καλύπτει το κόστος παροχής των ζητούμενων υπηρεσιών δεν καταλείπει εύλογο εργολαβικό κέρδος, δηλαδή χρηματικό όφελος τέτοιας έκτασης που να δικαιολογεί τη συμμετοχή στη διαδικασία του διαγωνισμού – διακινδυνεύει και το δημόσιο συμφέρον, στο μέτρο που ο ανάδοχος ενδέχεται, κατά λογική ακολουθία, να επιχειρήσει κατά την εκτέλεση της σύμβασης να καλύψει τη ζημία που υφίσταται, εξαιτίας του αδικαιολόγητα χαμηλού τιμήματος, σε βάρος της ποιότητας ή και της ποσότητας των παρεχόμενων υπηρεσιών (βλ. σχετικά S. Arrowsmith, *The Law of Public and Utilities Procurement* (2005) σελ. 532-534; P Trepte, *Regulating Procurement. Understanding the Ends and Means of Public Procurement Regulation* (Oxford, Oxford University Press, 2004) σελ.165-166 and 197; και P Trepte, *Public Procurement in the EU: A Practitioner's Guide*, 2η έκδοση (Oxford, Oxford University Press,

Αριθμός απόφασης: 1244/2021

2007,σελ.474, και AR Engel, Managing Risky Bids, Handbook of Procurement (Cambridge, Cambridge University Press, 2006) σελ. 322, 326.

40. Επειδή, εν προκειμένω, η οικονομική επιτροπή της αναθέτουσας αρχής κατά την αρχική συνεδρίασή της για την αξιολόγηση των οικονομικών προσφορών έκρινε ότι η προσφορά του παρεμβαίνοντος φαίνεται ασυνήθιστα χαμηλή και με το α.π. 675/12-04-2021 έγγραφό της, που κοινοποιήθηκε στον παρεμβαίνοντα μέσω της λειτουργικότητας «επικοινωνία» του ΕΣΗΔΗΣ στις 14-04-2021, ζήτησε σχετικές διευκρινίσεις. Ο παρεμβαίνων εντός της ζητούμενης προθεσμίας, στις 23-04-2021, με έγγραφό του χορήγησε τις ζητούμενες διευκρινίσεις. Ειδικότερα επί του θιγόμενου με την προσφυγή ζητήματος διευκρίνησε τα ακόλουθα: «Β) Απορρυπαντικά – απολυμαντικά – υλικά καθαριότητας

Όσον αφορά στο ποσό του κόστους των απορρυπαντικών – απολυμαντικών – υλικών καθαριότητας που έχουμε υπολογίσει στην οικονομική προσφορά μας, το οποίο ανέρχεται στο ποσό των 34,05 € μηνιαίως, ήτοι 408,60 € ετησίως, σημειώνουμε τα εξής:

Για τον καθαρισμό όλων των επιφανειών των κτιρίων, γραφεία, ντουλάπες, τοίχους, δάπεδα, τουαλέτες κλπ. θα χρησιμοποιηθεί το βιοκτόνο – αντιβακτηριακό – καθαριστικό γενικού καθαρισμού ... (...). Είναι αρωματικό καθαριστικό και ταυτόχρονα καταπολεμά κορονοϊούς (συμπ. SARS-Cov), HIV, HBC. HCV, H1N1, H5N1). (Σχετ. 5, σελ. 29). Βάσει οδηγιών κατασκευαστή υπόκειται σε αραίωση 1lt. προϊόντος : 100lt. Η προσφορά μας είναι υπολογισμένη με αραίωση 1:50, ώστε η δράση του προϊόντος να είναι ακόμα πιο ισχυρή λόγω της πανδημίας (βλ. ακόλουθο πίνακα)

Για τον καθαρισμό των υαλοπινάκων, καθρεπτών και εν γένει γυάλινων επιφανειών θα χρησιμοποιηθεί το υγρό καθαριστικό τζαμιών της εταιρείας ...(Σχετ. 6, σελ. 40).

Επίσης, θα χρησιμοποιηθεί σκόνης καθαρισμού της μάρκας ..., η οποία καθαρίζει, γυαλίζει αλλά και απολυμαίνει τουαλέτες, κουζίνες και μάρμαρα κλπ. με αποτελεσματικό τρόπο (Σχετ. 7, σελ. 47).

Λεπτομέρειες για την δοσολογία και τον καταμερισμό τόσο των προαναφερόμενων προϊόντων αλλά και λοιπών παρουσιάζονται στον ακόλουθο πίνακα βάσει των εγκαταστάσεων και των ατόμων σε αυτές.

Αριθμός απόφασης: 1244/2021

Το ποσό των 1,52 € μηνιαίως που υπολείπεται, ήτοι 18,24 € ετησίως, θα χρησιμοποιηθεί προς όποια χρήση. Κατά συνέπεια το προϋπολογισμένο ποσό των 34,05 € μηνιαίως, ήτοι 408,60 € ετησίως το οποίο αφορά στο ποσό του κόστους των απορρυπαντικών – απολυμαντικών – υλικών καθαριότητας που έχουμε υπολογίσει στην οικονομική προσφορά μας, τυγχάνει απολύτως επαρκές και αιτιολογείται πλήρως, χωρίς να θέτει σε κίνδυνο την εκτέλεση της Σύμβασης[...].» Εν συνεχεία, η οικονομική επιτροπή συνεδρίασε στις 13/05/21 και 21/05/21 για την αξιολόγηση των οικονομικών προσφορών και διευκρινήσεων του παρεμβαίνοντος και αφού έλαβε υπόψη τις δοθείσες διευκρινήσεις ομόφωνα εισηγήθηκε την κατακύρωση του διαγωνισμού σε αυτήν.

41. Επειδή, ο υπό κρίση λόγος της προσφυγής τυγχάνει απορριπτός καθώς αφενός μεν, όπως προκύπτει από την επισκόπηση της προσφυγής του, ο προσφεύγων δεν πλήττει την αιτιολογία της προσβαλλομένης, βάσει των όσων, κατόπιν διευκρινίσεων, δέχθηκε η αναθέτουσα αρχή, αλλά προσβάλλει αυτή γενικώς κι αορίστως ως παράνομη κι απαράδεκτη, χωρίς να λαμβάνει υπόψη ότι εν προκειμένω αφενός μεν ζητήθηκαν διευκρινίσεις κι, αφετέρου δόθηκαν διευκρινήσεις με συγκεκριμένο περιεχόμενο, το οποίο ουδόλως πλήττει. Αφετέρου δε αν και η αναθέτουσα αρχή ζήτησε διευκρινήσεις, οι δε προσφερόμενες από τον παρεμβαίνοντα τιμές επεξηγήθηκαν/διευκρινίστηκαν με την έκθεση συγκεκριμένων δεδομένων για το είδος των αναλωσίμων που θα χρησιμοποιηθούν, με την παράθεση της εμπορικής επωνυμίας τους και το κόστος αυτών ανά υπάλληλο και τ.μ εργασίας, ο προσφεύγων δεν αντικρούει αυτά αλλά αναφέρεται στα προϊόντα της προσφοράς του παρεμβαίνοντος, τις ενδεχόμενες τιμές προμήθειάς τους από τον παρεμβαίνοντα βάσει ενός υποθετικού ποσοστού έκπτωσης κλπ χωρίς να αντικρούει τα συγκεκριμένα δεδομένα που έλαβε υπόψη της η προσβαλλομένη και τα οποία όφειλε να λάβει υπόψη του για την άσκηση της υπό κρίση προσφυγής.

42. Επειδή, γίνεται δεκτή εν συνόλω η εισήγηση.

43. Επειδή, η προσφυγή πρέπει ν'απορριφθεί και η παρέμβαση να γίνει δεκτή κατά τα αναφερόμενα στο σκεπτικό.

Αριθμός απόφασης: 1244/2021

44.Επειδή ύστερα από την σκέψη 43 το παράβολο που κατέθεσε η προσφεύγουσα πρέπει να καταπέσει (άρθ. 363 του ν. 4412/2016 και 5 του ΠΔ 39/2017).

Για τους λόγους αυτούς

Απορρίπτει την Προδικαστική Προσφυγή.

Δέχεται την παρέμβαση.

Ορίζει την κατάπτωση του κατατεθέντος παραβόλου.

Κρίθηκε και αποφασίσθηκε την 16 Ιουλίου 2020 και εκδόθηκε την 20 Ιουλίου 2021 στον Άγιο Ιωάννη Ρέντη.

Η ΠΡΟΕΔΡΟΣ
ΕΙΡΗΝΗ ΑΨΟΚΑΡΔΟΥ

Ο ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ
ΓΕΩΡΓΙΟΣ-ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ ΕΛΕΥΘΕΡΙΑΔΗΣ